

Szerkesztőség
 Arad, Acsev-palota,
 Kiadóhivatal:
 Bulv. Regele Ferdinand 22,
 (József főherceg-ut.)
 (Aradi Nyomda Vállalat.)
 Sürögnyelme: Közlöny, Arad.
 Telefonszám
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

BELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 482 Lel.
 Fél évre ... .. 216 Lel.
 Negyed évre ... .. 108 Lel.
 Havonta ... .. 86 Lel.

Hirdetések díjszabás szerinti
 vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A felszabadult deviza.

Budapesti jelentés szerint a tegnapi nap folyamán már életbe is léptek a magyar fővárosban azok az intézkedések, amelyek reformszerűen megengedik a cégeknek, hogy az idegen valutákat és devizákat ne szolgáltatassák be a központnak, hanem az igényjogosultaknak közvetlenül, szabad megállapodás módján eladhassák. Meg lehet tehát kerülni, ezentúl a Devizaközpontot, amennyiben nem szűnnek meg véglegesen. Egy másik változata a hírek az, hogy pénzügyi intézkedéseket hatalmaznak fel, hogy hasonló módon beszerzett valutákkal és devizákkal a hozzájuk forduló kereskedők és ipari cégek igényeit kielégíthetik. Ez mindenestre a Devizaközpont bevallott csődje, amelyet szépíteni, vagy takargatni már eddig is nehéz volt Magyarországon pénzügyi köreinek.

Ennek a könnyítésnek be kellett következnie, mert a budapesti Devizaközpont nem tudta kielégíteni Magyarországon deviza-szükségletét. Ez nem csak egyedül annyit jelentett, hogy a magyar kereskedők nem tudták fedezni külföldi tartozásaikat és ezzel hihetetlen módon elvagták magukat az utódállambeli kereskedelem lehetőségétől. Annyit is jelentett, hogy a magyar kereskedők egyenesen károsodtak, mert hiszen későbbi időben kapták meg a devizákat, mint amilyenre számítani lehetett és mint amilyenre bázisozták üzleteiket. Beszerezték ugyanis áruikat és ezt már úgy kalkulálták, hogy egy

későbbi devizakülönbözet differenciái is benne foglaltattak. Ez az oka a budapesti, illetve magyarországi drágulásnak is, amelynek a levét — természetesen — a magyar közönség itta meg. Előfordult igen könnyen például, hogy Zürichben a magyar koronát 12-vel jegyezték, akkor amikor a budapesti tulajdonképpeni érték csak 7-8-nak felelt meg.

Romániára nézve az új könnyítésnek kétfős jelentősége van. Mindenekelőtt a fakeskedelem terén jelent örvendetes változást. Körülbelül egymillió lei az az összeg, amivel a romániai fakeskedőknek tartoznak a magyarok. Hihető ezektől, hogy ezek a követelések rövidesen kiegyenlítődnek. Ha megszűnik a központ, az is bizonyos, hogy a belföldi és külföldi magyar korona értéke nivellálódni fog. A belföldi olcsóbb lesz, a külföldi drágább és így egy ponton összetartanak majd. Az exportőrök, — tekintettel a Devizaközpont megszorításaira, — olcsó áron dobálták el magyar koronáikat, miután a hitelintézeteknél pénzhez nem jutottak, de viszont ha jutottak, oly maximális kamattal, hogy inkább eladták a magyar valutát egész olcsón. A devizavásárlások megkönnyítése talán még nem jelenti egészen a magyar központ megszűnését, valószínű, hogy a pénzügyi kormány mégis valamilyen formában ellenőrzi majd a forgalmat, mert hiszen az intézkedés célja a legális kereskedelem megkönnyítése, nem pedig a spekuláció előmozdítása.

A Devizaközpont eddigi működése, talán éppen ott hibás, ahol némely orvosi kezelés. A központ csak a valuta betegség szimptomáit gyógyította, de nem magát a betegséget. Ilyen intézménynek egy már teljesen konszolidált gazdasági levegőjű országban van létjoga. Magyarország ettől a gazdasági konszolidációtól még messze áll. Az ország gazdasági berendezkedése főként Damokles-kardként függ a jóvátételtől, s az ezzel összefüggő és rendezésre váró számtalan pénzügyi probléma, amelyek mellett a magyar koronát csak a legnagyobb erőfeszítéssel tartották ideig-óráig Zürichben. S egyszerűen mind nagyjelentőségű irányválto-

zást jelent az új intézkedés a magyar pénzügyi politikában: *Magyarország finánc-körel, ugylát-szik, végleg feladja a deflációs politikát és átérnek az inflációs metódusra.*

Világos, a devizaközpont megszűnése — amelyet ilyen teljes formájában még csak fenntartással kell fogadni — az aradi pénzügyi intézkedésekre is kihat. Az aradi bankok előtt *Budapest mint arbitrage-piac* nyílik meg ismét, jelentős forgalmi előnyöket biztosítván az itteni piacnak is. S ilyenformában az új intézkedés Erdély és Arad számára éppen úgy megkönnyebbülést jelent, mint Budapestnek.

Mussolini Európa helyreállításáért

(Poincaré harmincöt millárd arany márkát követel Németországtól, Frankfurt megsejllás előtt.)

Londonból táviratozzák: Lord Curzon angol külügyminiszter tegnap fogadta a belga, majd a francia nagykövetet, akik a kérdőpontokra válaszoltak és velük hosszas megbeszéléseket folytatott a Ruhr kérdéssről és a jóvátétel ügyéről.

Milanoból táviratozzák: A Corriere della Sera arról értesül, hogy Poincaré francia miniszterelnök az angol kérdőívre adott utasításában, amelyet a londoni francia nagykövetnek küldött, 35 milliárd arany márkát követel Németországtól.

Rómából táviratozzák: Mussolini olasz miniszterelnök tegnap tartott exorzéjában az európai konszolidációhoz szükséges pontjait állította fel. Ezek a pontok a következők: 1. A jóvátételi probléma összevonása a szövetségközi adósságokkal. 2. Messzemenő moratorium Németországnak. 3. Végleges jóvátételi összeg megállapítása. 4. Racionális fizetési feltételek megállapítása. 5. Az általános gazdasági válság rendezése. 6. Franciaország szándékainak feladása a Ruhr-vidékkel kapcsolatos területi előnyökről.

Frankfurtból táviratozzák: Itt

A magyar nyelv.

A Bécs mellett dr. Winteritz-féle szanatóriumban töltöttem néhány hetet. Falragaszokon hirdették egy napon ott, hogy az egyik restauráció kertjében egy bécsi kabaré-társaság fog játszani. Vacsora után én is átmentem. De a helyiség már annyira tömve volt, hogy egyetlen hely sem volt üres. A vendéglős elém jött és miután tudta, hogy a szanatórium lakója vagyok és hogy már megvacsoráztam, tudta, hogy legfeljebb egy pohár sört fogok inni, kihozta a felesége alig két arasztos varróasztalát, mellé egy széket tett és így csinált helyet nekem. Néhány perc múlva egy elegáns, fekete redingot-kabátos fiatalember állott meg a bejárónál, ő is úgy járt, mint én, hely nem volt egyáltalán. A vendéglős hozzáment, röviden beszéltek. Majd hozzám jött a vendéglős és kérdezte, megengedem-e, hogy egy ur az én kis asztalomhoz üljön? Magától értet-

dik, hogy nem volt ellene semmi kifogásom. Az elegáns fiatalember hozzám jött, udvariasan megemelte a kalapját és bemutatkozott:

— Graf Berthold!

Én is megmondottam a nevem. Különféle dolgokról beszélgettünk és úgy 11 óra felé eltávoztunk. Ő is a szanatóriumban lakott. Elmondotta, hogy ő az osztrák-magyar követségnél van alakalmazva Londonban mint titkár, az atyját jött meglátogatni, aki itt a szanatóriumban van. Másnap, harmadnap ismét találkoztam vele a szanatórium parkjában és elbeszélgettünk a folyó eseményekről. — Néhány nap múlva benn voltam Bécsben. A kaltenleitegebener Kurát tartó páciensek szeretnek délutánonként be-be szökni Bécsbe, kisére elüzni a falusi magányt. A triszti gyorsvonatot vártam, amelyen esténként hazarándultunk, egy Liesing nevű állomáson megy keresztül, ahol a kaltenleitegebener utasok rendszeren kiszoktak szállani az ott csakis váró kaltenleitege-

beni vonatra. A perrónon találkoztam gróf Bertholddal, ő is Bécsből jött. Sétálgattunk a perrónon, beszélgettünk és türelmetlenkedtünk, hogy nem jön kis vonatunk. Különösen ő volt türelmetlen és hajtogatta, hogy az édesatyja aggódni fog miatta, ha így későn érkezik haza.

Proponálta, hogy menjünk egy bérkocsin és meghívott vendégül. Miután kellemes alkonyat volt és a mesés szépségű Wiener Waldon kellett keresztül mennünk, köszönettel vettem meghívását. Az uton azt kérdezte tőlem, hogy tudok-e én magyarul. Elmosolyogtam magam.

— Hiszen magyar vagyok — válaszoltam neki. Azt hiszem a kiejtéséből, ahogy a német nyelvet beszélem, ezt észre veheti. — De nagyon udvarias volt és kijelentette, hogy nagyon szépen beszélek németül, amit magam sem hittem el, mert a magyar ember, ha még oly jól is beszél a német nyelvet, mindig nyelvbe vág a magyaros kiejtés. Örömmel vette

tudomásul kijelentésemet és azt kérdezte tőlem, hogy módjam meg neki, hogy mi ez a magyar szó: Rebze?

Nem tudtam neki megmondani. Erre a zsebébe nyult, kivett egy elegáns levélpapírost, arisztokratikus női krással. Gyufára gyújtott, mert már sötét volt és megmutatta nekem a levelet. Elmondotta, hogy a felesége, egy gróf Károlyi-leány, gróf Károlyi Alajos londoni nagykövet az atyja, állandóan Londonban laknak, most azonban a nyáron Csongrád megyében Csorváson, a birtokukon van. A levél idevonatkozó részében azt írja a grófné a férjének, hogy rendkívül nagy repce-termés volt. Érdeklődött Bécsben a repce-árak iránt. — Már most tudtam, hogy a „rebze“ mit jelent, amit ő köszönettel vett tudomásul.

Elmondotta aztán nekem a gróf, hogy ő a Keleti Akadémiát végezte, a diplomáciai pályán van 8-10 nyelvet megtanult, de oly nehéz nyelv, mint a magyar nyelv, nem létezik egyáltalán. Neki képes meg

az a hír terjedt el, hogy Frankfurt város megszállása küszöbön van.

Gentből táviratozzák: A népszövetség nyílt ülésén tárgyalta a Saar-kérdést. Lord Cecil indítványára elhatározták, hogy meg-

Ismét drágult a liszt és kenyér.

(Egy hónappal előbb léptek életbe az új maximális árak. Hogy került nyilvánosságra a kormány liszt-rendelete?)

A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy ismét emeli a kenyér, a liszt és a péksütemények árát. Ez az intézkedés annál inkább feltűnő, mert a kenyér- és lisztárakat öt nappal ezelőtt maximalta a város vezetősége. Az új árak a következők: Barna liszt kilónként ab malom 5 lei, adó, zsákhasználat és szállítási költség 50 bani. A pékhez szállítva egy kiló barna-liszt tehát 5 lei 50 baniba kerül. A fehér liszt kilója a malomban 8 lei, a pékhez szállítva költségekkel együtt 8.50 lei. A barna kenyér kilóját 5.25-re, a fehér kenyérét pedig 8.25-re emelte a város. A péksütemények ára 50 baniról 75 banira emelkedett. A kávéházakban, vendéglőkben és cukrászdákban a péksüteményeket 1 leuért árusíthatják. A fent említett lisztárak holnap, 5-én, míg a kenyér és sütemények ára holnapután 6-án lépnek életbe. Az *Aradi Közlöny* munkatársa érdekes adatokat tudott meg a kenyér- és lisztárak hirtelen emelésének okairól, amiből kitérünk, hogy *Románia lakossága tévedés folytán került abba a kellemetlen helyzetbe, hogy a kenyeret és lisztet egy hónappal előbb kell drágábban megfizetnie, mint ahogyan azt a kormány számította.*

Julius elsejét előbb a bucaresti közgazdasági lapokban, majd az erdélyi sajtóban is egy hír látott napvilágot, amely hivatalos helyről

tanulni, pedig a felesége állandóan oktatja, családjával, gyermekeivel csak magyarul kell beszélnie, összes cselédsége Londonban: kocsis, szakács, szobaleány, inas, komorá és a gyermekei nevelője, egy kis pap, mind magyar emberek. A házában csak magyar szó hangzik, de reá nem ragad. Különben midőn külügyminiszter lett a delegációban, mindig magyar tolmács segítségével tárgyalt a delegáció tagjaival. Eleinte nem tudtam megérteni, hogy miért oly nehéz a magyar nyelv, később aztán szereztem erre tapasztalatokat.

Egy nyarat az északi tenger partján Norder-neu szigétén töltöttem. Megismerkedtem ott egy pozsonyi előkelő magyar családdal, amely szintén a tengeri fürdőt használta és elhozta magával 3 kis gyermekét, 4-10 évesek lehetnek. Egy napon meglátogattam őket a lakásukon. A gyermekek az udvaron játszottak. A háztulajdonosnő egy ottani özvegy orvosné egy padon ülve gyönyörködött a gyermekekben. Megkérdeztem a gyermekeket, hogy itthon vannak-e a szüleik és szóba álltam velük. A háztulajdonosné hozzám fordult:

Idézik a Saar-kormányzóbizottság elnökét és minden tagját, a kinek meghallgatnak a Saar-vidék állapotairól. *Branting* azt indítványozta, hogy idézzék meg a Saar-vidék államtanácsát is, ha az előző kihallgatások nem elegendők.

közölte, hogy a kormány a buza métermázsájának árát augusztus elsejétől 450 leire emeli. A termelők kaptak az alkalmról és már a hír vételeitől kezdve nem akarták a buzát 450 leinél olcsóbban adni, holott annak maximális ára csak háromszáz lei volt. Érdekes, hogy a kormány tényleg elhatározta a buza árának 450 leire való emelését, de *ezt nem akarta augusztus elsejénél hamarabb publikálni.* Indiszkreció, vagy tévedés folytán került ez a hír a sajtóba és ez az oka annak, hogy drágább lett a liszt és a kenyér. A kormány ugyan cáfolta a hírt, azonban a termelők nem vettek tudomást a cáfolatról.

Aradon ezelőtt öt nappal maximalta a város a liszt- és kenyér-árakat a kormányrendelet értelmében. A malmok azonban csak öt napi készlettel voltak ellátva. Amikor ismét vásárolni akartak, hogy a további ellátást biztosítsák, a termelők 450 leinél olcsóbban nem akarták adni a buzát. Erről értesítették a város vezetőségét. A kenyér- és lisztellátás biztosítása érdekében kénytelen volt a városi tanács az árakat felemelni. Ugyan csak a mai tanácsülés a tojás árát 1 lei 20 banira maximalta.

— Áttestik a cégtáblákat. Az aradi kereskedők egyrésze, a tervbe vett cégtáblaadó miatt, intézkedett, hogy a táblán kizárólag a román főírás maradjon meg.

— Mondja kérem, kérdezte németül, hogy lehet az, hogy ilyen kis gyermekek és már is tudnak magyarul beszélni? Elnevettem magam e naiv kérdésen.

— Nagyságos asszony, mondtam neki, nálunk Magyarországon még a mezitlábos kis paraszt gyerekek is magyarul beszélnek.

— Unmöglich — csapta össze a kezét. Und ich verstete nicht ein Wort.

Eszembe jut egy bécsi eset a magyar nyelvről. A bécsi nagy borkereskedő az üzletbe vette a nagy fiát és miután Magyarországon nagy üzleti összeköttetései voltak, elküldte egy évre Debrecenbe, hogy magyarul tanuljon. — Midőn a fiu legelőször hazament szülei látogatására, azt kérdezte tőle az apja:

— Na Sani kannst schon ungrisch?

— Kann der Teufel — szölt elkeseredve az ifju. Diese barbarische Sprache kann man nicht erlernen!

— Wie so?

— Also derk dir Papa, levél heisst Blatt, Hordó ist Fass und Uevélfordó — Briefträger. Wer kann dass erlernen!

Lukácsy Lajos.

Diákok külföldön.

(Szabad a külföldi egyetemek látogatása. — Magyar diákok engedéllyel mehetnek magyarországi iskolába.)

A közoktatásügyi miniszter június huszonkilencedikén átírt a belügyminiszterhez, melyben arra kéri, hogy a prefekturák útján tudassa mindenki vel, akit illet, hogy miután az egyetemeken újra megkezdődött a munka és ott újból normális élet folyik, a diákoknak külföldi egyetemek látogatására vonatkozó tilalom legalább egyelőre megszűnt. A diákoknak ezen túl külföldi egyetemek látogatása céljából nincs szükségük a közoktatásügyi miniszter engedélyére. Az átirat további része szóról-szóra a következőket mondja:

— A tilalom azonban továbbra is fennáll azon idegen eredetű (magyar és német) diákokra, akik Magyarországon akarnak tanulni.

Tehát a közoktatásügyi miniszter szemében az a magyar és német diák, aki a román állam teljes jogu polgára, idegen. Vajjon az új alkotmánynak melyik paragrafusa értelmében állapítják meg majd valakiről azt, hogy idegen eredetű-e, vagy sem? Mert „idegen eredetű román állampolgár“ meghatározást még ez az alkotmány sem ismer.

Pasics szerb miniszterelnök fenyegető levelet kapott.

(Folyik a nyomozás a merénylet ügyében.)

Belgrádból jelentik: A miniszterelnök elleni merénylet ügyében a rendőrség kiterjesztette a nyomozást Zágrábra is, mert a merénylet lakásán tartott házkutatás alkalmával olyan tartalmú leveleket találtak, amelyek valószínűvé teszik, hogy Raics Milánnak bűntársai voltak Zágrábban. A belgrádi rendőrség Zágrábba küldte két tisztviselőjét. Jelentésükről azt várják a rendőrségen, hogy fordulat áll be a nyomozás ügyében.

Belgrádban idáig tíz személyt hallgattak ki a rendőrségen, akik azonban valamennyien jelentéktelen vallomásokot tettek. A merénylet bátyja, Raics Sztoján zágrábi bankigazgató Belgrádba utazott és kihallgatásra jelentkezett a rendőrségen. Öccse tettét kihallgatása során azzal magyarázta, hogy Raics Milán el volt keseredve, mert nem kapta vissza külügy minisztériumi állását.

A rendőri nyomozás legérdekesebb megállapítása, hogy Pasics néhány nappal a merénylet előtt három névtelen levelet kapott, a melyek halálra fenyegették. A merénylet után hasonló fenyegető leveleket kaptak Jánics Voja, a radikális párt főtitkára és Bakics, a parlament alelnöke. A levelek, melyek „Forradalmi komité“ aláírás-

sal vannak ellátva, egy kézből származnak. Az egyik levél azzal fenyegetőzik, hogy a második merénylet sikerülre fog. A merénylet, akinek a leveleket felmutatták, tagadta, hogy tudomása lenne a levelekről és az állfőlagos komitéről. A rendőrség ebben az irányban is megindította a nyomozást.

Koncessziók

az idegen tőkének.

(Bratiana Vintila pénzügyminiszter nyilatkozata.)

A francia lapok Bratiana Vintila pénzügyminiszter nyilatkozatát közlik külföldi utazása céljából. Bratiana elsősorban a jóvátétel kérdését érinti és kiemeli, hogy Románia nem írta alá a spaai egyezményt. A pénzügyminiszter kifogásolja, hogy olyan terheket rónak Romániára jóvátétel címen, ami jóval meghaladja azt az összeget, amivel az ellenségek az országnak tartoznak. Nyenformán Romániának néhány milliárdnyi összeget kellene a külföldnek fizetnie a háborusnyugdíjakat, a magánosok kártalanítását és a megszállás alatt kibocsájtott bankjegyeket is fedeznie kellene. Mind ezek tetejébe még az Oroszországra bízott aranykészlet elvesztését is el kell szenvednie. Az ország konszolidációja terén véghezvitt munkára, hivatkozva, Bratiana pénzügyminiszter azt a reményét fejezi ki, hogy a jóvátételi bizottság megértő magatartást fog a jóvátételi kérdés revíziójában tanúsítani.

Ezután az idegen tőke részvételéről nyilatkozott Bratiana Vintila. A miniszter kifejtette, hogy Romániának nincsenek meg az eszközök ahhoz, hogy az ország természeti kincseit kellő mértékben kiaknázhassa. Az idegen tőke számára új korszak kezdődik azzal, hogy Romániába bevonulhat. Ha a külföld Románia segítségére lesz, kétségtelenül nagy haszna lesz, de az országnak is előnyére lesz, ha pár év alatt nagyot lendül a gazdasági termelése. Ha a külföld nem fog a gazdasági helyreállításban részt venni, természetesen hosszabb idő, esetleg husz-harminc év is elteltethetik, amíg az ország a maga erejéből a termelés szolgálatába állíthatja természeti gazdaságát.

A pénzügyminiszter kifejtette ezután, hogy főleg a petroléum-, fa- és földgáz termelés fejlesztésénél nyílna tere a külföldi tőkének a közreműködésre. Ez koncessziók nagy terjedelmű munkálatok és szállítások formájában történhetnének, az a fő, hogy ezek a formák az ország nemzetgazdasági politikájával megegyezzenek. Végül kijelentette a pénzügyminiszter, hogy Franciaország támogatását jó szemmel nézné Románia.

Az újságíró napok.

(Elkészült a teljes program.)

Az aradi újságíró napok rendező bizottsága most már részleteiben is összeállította az ünnepségek pontjait. Szombaton délelőtt 11 órakor nyilvános díszközgyűlést tartanak a városháza nagytermében, amelynek szónokai Paál Árpád cluji (kolozsvári) lapszerkesztő, Zima Tibor országgyűlési képviselő, Costa Foru és Mille Constantin bucaresti szerkesztők lesznek. Paál Árpád az erdélyi sajtó, Zima Tibor pedig speciálisan a határszéli sajtó szerepéről és hivatásáról beszélnek, míg a román újságírók két legkiválóbbja a királyságbeli sajtó nevében beszélnek nagyfotosságu és horderejű dolgokról. Szombaton délután zajlik le a tulajdonképeni kongresszus az erdélyi magyar sajtó összes kiküldötteinek bevonásával és ezen a kari ügyeket tárgyalják le. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Kulturpalota hangverseny-termében magas irodalmi nivóju matinét rendeznek. A matinén szerepelnek: Paál Árpád magasszárnyalásu csevegéssel, P. Gulácsi Irén eredeti írással, Tabéri Géza a régi Aradra való visszaemlékezésével, Kádár Imre sajtó költeményvel, Kolbal Ildikó énekszámmal, Lengyel Vilmos szavalattal, Faragó Rezső ötletes csevegéssel és Zala Béla Ady-versekkel. A matinén a város egész közönségét vendégül látják a kongresszust tartó újságírók. A matiné jegyeit Bloch H., valamint az összes főtéri kereskedők árúsítják. Az újságíró-napok befejezésétől mérföldet rendeznek, amelynek kiemelkedő pontjai a magyar csárda, amelyben Bartos Gyula cigányzene mellett énekel, a különféle tréfás versenyek, a szabad színpad, amelyen műkedvelők lépnek fel, a nagy szerű kabaré, amelynek Balogh Böske, Szász Ilona, Vannay Louci, Hunyadi Bella, Selmeczy Mihály az aradi társulat művészei és Patat Leó a kiváló zeneszerző szórakoztatják a közönséget.

Családi háborúság

a gyermek temetésén.

(Szülők, akik gyermekgyilkossággal vádolják egymást.)

Oradea-máréről (Nagyváradról) jelentik: A közelmúltban jött Nagyváradra Popescu, aki csak nemrég vált el feleségétől. Popescu Nagyváradon házassági szándékból udvarolni kezdett egy leánynak. Midőn ezt Bucurestben élő felesége megtudta, Nagyváradra jött két gyermekével, hogy volt férjét eltérítse szándékától. — A gyermekekét Popescu a nagyvárad-i gyermekmenhelyen helyezte el, egyébként azonban kerülte az érintkezést elvált feleségével.

A legutóbbi napokban történt, hogy az asszony piskótát vitt be a menhelyre kis gyermekének, akiknek éppen szigorú étkezési diétát kellett tartania. A csöppség megette a piskótákat, amitől másnap meghalt. A szülők kölcsönösen egymást gyanúsították a tizenhárom hónapos csecsemő elpusztításával és gyermekgyilkosság vádjával mindkettő feljelentést tett

az ügyészségen a másik ellen. Az ügyészség elrendelte a boncolást, amelynek segítségével azonban nem lehetett megállapítani, vajjon mérgezés, vagy bélhurut következtében halt-e meg a gyermek.

Tegnap temették el a kisgyermeket a menhelyről és ez alkalommal kegyeletbántó incidens zajlott le. A koporsó előtt ugyanis Popescuban felfobbant a gyilkolelet egykori hitvestársa iránt, akiknek bünyösségéről meg van győződve és tettelesen inzultálta az asszonyt. Ez sem volt rest, visszaütötte volt férjét, úgy hogy a gyászoló közönségnek munkájába került, amíg szét tudta választani a magáról megfélemezett emberpárt. Hogy a kettőjük közül bünös-e valamelyik, az a ügyvizsgáló intézet megállapításától függ.

Az „Aradi Közlöny“

életalaja és hite abban a nagy-kiterjedésű és ragaszkodó előfizetők táborában gyökerezik, amely évtizedek hosszú és válságos során át szeretettel támogatta a lapot. — Ez az előfizetők tábor a mi erőnk és a mi büszkeségünk. S amikor az új évnegyed fordulója van, az Aradi Közlöny néhány őszinte szót intéz azokhoz, akik a lap fenntartó oszlopai és támogatói.

Azok a horribilis és meg-növekedett kiadások, a melyek mostanában az újságelállítást egyenesen problematikusá teszik, azt kívánják, hogy az Aradi Közlöny ragaszkodó előfizetők az előfizetési díjat a lejáratkor pontosan megújítsák, hátralékos előfizetők a tartozásukat kiegyenlítsék és az új előfizetők legalább egy negyed évi előfizetést összeg előzetes bekiüldése mellett tegyenek eleget a megrendelés üzleti szabályainak.

Erdély magyarságának ma nincs elterjedtebb, olvasottabb és becsültebb célú újsága mint az Aradi Közlöny. Az új évnegyed fordulóján előfizetőinket még szorosabb, ösztönzőbb tömörülésre szólítjuk föl.

A lap mérsékelt előfizetési árai:

Egy hónapra	36 lei
Negyedévre	108 lei
Félévre	216 lei
Égész évre	432 lei

Akik lapunkat most megrendelik, azoknak az Aradi Közlöny-t július 15-ig díjmentesen küldjük és az előfizetést csak 15-től kezdve számítjuk.

Sport.

— Az Aradi Atletikai Club elnöksége felhívja az összes football-játékosait, hogy a f. hó 5-iki, csütörtöki trainingen teljes számban okvetlen jelenjenek meg.

— Az Aradi Atletikai Club elnöksége felkéri a társegységeket, hogy a clubhoz intézett mindenféle levelezésüket Kanyuk János titkár címére (Str. Cloșca, Szt. László-utca 15., II em.) szíveskedjenek küldeni.

Gritta prefektus varsói élményeiről.

(Minta-telefon Varsóban. A lengyel közbiztonság. Tüntetés Ferdinánd király mellett. Színpad a tó közepén. Templom a föld alatt. Tizmillió cech.)

Gritta Ovidiu rendőrprefektus a következő érdekes dolgokat mondotta el az Aradi Közlöny munkatársának a lengyelországi tapasztalatairól.

— Azzal a gondolattal indultam el, hogy ennek a megsanyargatott országnak minden pontján érezhetők még a hosszú háboru utóhatásai. De kellemesen csalódtam. Ahogy az első állomásra megérkeztünk, már láttam, hogy a rend, a jog és a konszolidáció országában vagyunk. Ugy a közigazgatás, mint a közlekedés a leg-tökéletesebb. Az ipar és a kereskedelem fejlett, mert mindenki dolgozik. A posta fejlettségére jellemző, hogy Varsóban feladtam egy táviratot Lipovára és két nap múlva megkaptam rá a választ. A telefonközpontok a legmodernebb gépekkel vannak felszerelve. Abban a pillanatban, hogy felvesszük a kagylót a telefonkészülékről, már jelentkezik a központ, azonnal kapcsol és ahogy leteszik, már abban a pillanatban szét is kapcsolnak bennünket. A közbiztonság is tökéletes Lengyelországban. A rendőrség két csoportra van osztva; az egyik adminisztrálja, a másik végrehajtja az ügyeket. Csendőrség nincs. A legkisebb falvakban is rendőrség működik. A rendőrség élén kizárólag modern és fiatal erők vannak. A végrehajtó-rendőrség élén Bozsinszky Mariann 35 éves jogvégzett ember áll. A politikai rendőrséget Swolkien Mariann egy széles látókörű, modern ember vezeti. A varsói rendőrség főparancsnoka szintén fiatal ember, Ludvigovszky Viktor, akit egész Varsó szeret és becsül. A varsói rendőrségi személyzet 3000 emberből áll. Vannak gyalogos és lovas rendőrök.

— A katonaság a legmodernebb fegyverekkel és gépekkel van felszerelve. Varsó közönsége és a hatóságok a legőszintébb és legmelegebb rokonszenvvel viselkednek Románia iránt. A folyton zuhogó eső dacára, ha ő felsége kocsija végigment valamelyik utcán, nagy tömeg gyülekezett és tüntetést a román király mellett. Valóságos parkvárosok vannak Lengyelországban. Negyvenötven holdas területen csodás szépségű parkban a leggyönyörűbb kastélyok vannak. Varsónak egyik legszebb látványossága a királyi kastély közelében levő hatalmas park, amely pálmákkal és délszaki növényekkel van beültetve. A park egyik végében egy tükörtliszta tó van, amelynek közepén egy sziget és rajta egy görög stílusú nyílt színpad. Vasárnaponként itt tartanak előadásokat a tó közepén 50—60 ezer főnyi közönség jelenlétében. Meglátogattunk egy Krakkó mellett levő sóbányát. A munkások egyenruhában, kézben tartott sapkával fogadták a vendégeket. Lementünk a bányába, ahol 260 méter mélységben gyönyörű templom van. A templomban kristálysóból faragott képek és szobrok vannak elhelyezve. Legendák szerint egyik lengyel királyné elvesztett a bányában egy gyűrűt, egy értékes emléket, amelyet a templom helyén találtak meg. A királyné parancsára azután ott templomot építettek. Szintén nagy mélységben van a zene-terem karzattal, szép berendezés-

sel, minden kristálysóból. A zene-teremben a román himnusszal fogadta a vendégeket a munkások zenekara. Voltunk Vilanovban, ahol kizárólag parkok és kastélyok vannak. Szébb és romantikusabb hely talán alig van a világon. A kastélyokban milliárdokat érő szőnyegek és renaissance-és középkorbeli festmények vannak. A krakkói királyok templomában vannak eltemetve az összes lengyel királyok. Itt lehet látni csodálatos szépségű miserulákat, igaz gyöngyökkel és briliánsokkal díszítve.

— Francia szokás szerint az ebéddő fél háromtól ötig tart. Estebéd 11 órakor van. Ald mulatni akar, annak milliárdosnak kell lennie. Egy hét decis üveg bor a mi pénzünk szerint 700—800 leibe kerül. Ezért kávéházakban, mulatóhelyeken úgy a férfiak, mint a nők, rendszerint vitkif isznak. Tanuja voltam egy jelenetnek, amikor egy mulatózó varsói polgár tizmillió cechet fizetett ki. Egy előkelőbb étteremben változatos, több fogásból álló ebéd 150.000 márkába kerül. Hazafelé fövet legkellemesebb impressziókkal hagytuk el Lengyelország fővárosát. Éjjel 12 órakor érkezett ő felsége vonata Lembergbe, ahol 40—50 ezer főből álló ünneplő tömeg várta. Kettőkor Sztanszlauban voltunk, ahol szintén hatalmas közönség várta zenekarral a vonatot. Sniatinba, a lengyelországi határállomásra reggel háromnegyed négykor érkezünk. Zuhogó esőben fél kettőtől várta a bucsuzató tömeg a királyi pár vonatát. Felierruhás lengyel leányok óriási virágcsokrokat dobáltak őfelsége kocsijára. Elkísértek bennünket eddig a hivatalok vezetői és úgy bucsuztunk el tőlük, mintha testvérek volnánk. A legszebb em lékekkel jöttem haza és nagyon sok jóbarátot hagytam Varsóban.

Orvosok ügye.

(Az aradi orvosszövetség ülése.)

Az országos orvosszövetség aradi csoportja tegnap este tartotta ülését dr. Demian Aurél egészségügyi felügyelő elnöke alatt, amelyen azokról a kérdésekről határoztak, amelyeket a csernovitzi országos orvoskongresszus elé akarnak terjeszteni. Elhatározták, hogy a kongresszust közbenjárásra kérik fel, hogy a hivatalos szolgálatban álló orvosoknak ne lehessen márcól-holnapra felmondani, mint az például legutóbb az Acsev. átvételekor történt. Kérni fogják a kongresszuson a fogászat kérdésének mielőbbi országos rendezését. Megfogják sürgetni a Máv. szolgálatban állott orvosok nyugdíjügyének rendezését is, akik az imperium átvétele óta nem kaptak nyugdíjat. Szőnyegre kívánják vinni az orvosok és orvosi özvegyek nyugdíjainak gyors elintézését is. A megyében a legutóbb is két orvos halt meg, akiknek özvegyei még mindig nem kapnak

nyugdíjat azért, mert az elintézés a miniszteriumban többszöri sürgetés dacára is késik. Kívánják a törvényszék orvosi javadalmazás sürgős szabályozását és kifizetését, mert a kincstár már nagy összegekkel van hátralékban. Határozatot kívánnak hozatni arra vonatkozólag, hogy a körorvosok részére a székhelyen orvosi lakásokat építtessenek, mert több orvos nem képes a lakáshiány miatt állását elfoglalni. Arad város csoportjának delegátusává dr. Cucu Ivazul városi főorvost választották, aki a napokban fog elutazni a 6-án tartandó kongresszusra. Végül a gyűlésen megjelent orvosok dr. Bradan Athanáz megyei főorvost kérték fel, hogy a tegnapelőtt Aradon elfiumyt dr. Olaria Valér, Krassósörény vármegye rendelkezési állományba helyezett főorvos temetésén az orvosok képviselőiben bucsuztatót mondjon és koszorút helyezzen a koporsóra.

BUDAPESTI LEVEL.

(Darvas Lili Amerikába megy.)

Magyarországon feltűnően nagy számmal vannak kivételes képességű színművészek. Ezek között az utódállamok magyarsága különösen azokat nem ismeri még közelebbről, akik az utóbbi években lettek hírnevesek. Ha be akarjuk mutatni a magyar színjátszás új csillagait, okvetlen Darvas Lillivel kell kezdeni, ezzel a ritkaságszerű fiatal drámai színésznővel, aki két év alatt az ismeretlenség homályából a legelső közé emelkedett.

Darvas Lili sikeres pályafutása dacára még csak most 21 esztendő. Egy ismeretlen pesti nőorvosnak a lánya, aki 16 éves korában kezdett színjátszást tanulni. — Góthék voltak a tanárai és 18 éves korában lépett fel először Budán. Darvas Lili a Romeo és Juliában debütált. Sebastyén meghívta a Nemzeti Színház és a Magyar Színház igazgatóit. Az utóbbi képviselőiben Beöthy László ült be tíz percre az igazgatói páholyba. Kitűnő szeme rögtön felfedezte a lámpafázis Darvas Lilliben a jövő nagy drámai színésznőjét. Az első felvonás után felkereste a fiatal lányt az öltözőjében és így szólt hozzá:

— Gyermekem, egy évre leszerződtem magát az Unio színházaihoz. A részleteket holnap megbeszéljük.

Darvas Lili boldog volt és saját bevallása szerint, egész éjszaka sirt örömeiben. Másnap már keresték a Vigszínházról és a Nemzetitől, de elkéstek. Az új csillag a Magyar Színházé lett. A Buzavirág című vígjátékban mutatkozott be hatalmas sikerrel. De az igazi nagysága csak Szomorú Dezsőnek II. Ujassá-ban bontakozott ki. Azóta uralkodik a színpadon. Egyfor-

mán tökéletes volt az „Egi és földi szerelem“ exaltált Lontijának szerepében és a „Válóperes hölgy“ vidám címszerepében. Legújabbán Az orleansi szüz-et játszotta el.

Most Amerikába készül ő is. — Lehet, hogy a dollárok el fogják

Miért magasak a kivetett adók?

(Serb Sándor pénzügyi főtanácsos nyilatkozata.)

Aradon ma az érdeklődés középpontjában az adókivetés áll és főleg a speciális adókivetőbizottság munkája, amely csak második napja folyik. Általános feltűnést keltettek azok a szokatlannul magas adóösszegek, amelyeket a speciális bizottság vetett ki nagykereskedőkre, nagyiparosokra és nagyvállalatokra, illetőleg olyan cégekre, amelyeket ilyeneknek deklarált a pénzügyigazgatóság. A bizottság hatáskörébe tulajdonképpen azok a cégek tartoznak, amelyek egy milliónál nagyobb forgalmat vallottak be, de a bizottság helyszíni szemle alapján szerzett tapasztalatai révén szintén a milliós forgalmuak közé sorolt. Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Serb Sándor pénzügyi főtanácsossal, a speciális bizottság elnökével aki a kivetés mértékéről és a bizottság által követendő eljárásról a következőket mondotta:

— A bizottság által kivetett adóösszegek aránylag nem nagyok és csak azért feltűnnek, mert az összegek száma nagyobbak, mint az eddigi adóké. Ennek az az oka, hogy a háború kitörése óta nem vetettek ki új kereseti adót és azóta csak a régi békeviszonyoknak megfelelő kereseti adót fizettek a kereskedők. A háboru-

Irodalom, művészet

Az átváltozó művésznő.

(Mrs. Scheba műtárgyainak a nyári színházban.)

Mrs. Scheba bizonyos művésznő a maga nemében, akármelyik elsőrendű varieté színpadán, mint nagyszerű attrakció produkálhatná magát. Amit művel, az artista-mutatvány, a szindarab, amelynek nyolc szerepét maga adja elő, nem értékes valami, de szükséges keret az „ördögös pincér“ átváltozásaihoz. Mrs. Scheba bizonyosan kitűnő színésznő lett volna, ha az átváltozó művészet helyett a színi pályát választotta volna. Ruhái jók, néha zavaró, hogy a szoknya alól kilátszik a nadrágja, amelyben a mondain nő az előbb még a pincért alakította. — Figyelmébe ajánljuk még a művésznőnek, hogy a bejáratot egy könnyen félrelebbenthető függönnyel leplezze el, mert tegnap a bal páholyos és a földszint baloldala tanja volt széületes gyorsaságu átöltözése minden momentumának. Majd dirigáló zeneszerzőket utánzott a lehetőség szerint megközelítve azok muzsikájának és külsejének karakterét. Mrs. Scheba táncolt is és ebben több művészet volt mint átváltozásában. Plasztikus mozdu-

csalni a magyar színpadtól, amelyen két év alatt annyi dicsőséget szerzett. Bizonyos azonban, hogy ő is nagymértékben hozzá fog járulni ahhoz, hogy a magyar színjátszás magas fokát Amerikában is dokumentálja.

kitörése óta állandóan rendeteket szabályozzák, hogy a kereseti adók fizetésénél mindig a régi békeviszonyokat kell figyelembe venni és így csak minimális volt a kereseti adó összege. Ha valakire nézve magasak az új adók, akkor azok csak a fixfizetéses alkalmazottak. De ezeké sem magas, csak aránylag magasabb, mint a kereskedőké. A kereskedők ugyanis áthárítják a rájuk kivetett adót a közönségre, míg ezzel szemben a fix fizetésesnek nincsen módjában megtenni ezt. A speciális bizottság mindenkivel méltányosan bánik el és mondhatom, hogy dacára a látszólagosan magas adóösszegeknek a kereskedők mind melegebben távoznak a bizottság tárgyalásairól. Általában a kereskedők és iparosok forgalmának 10 százalékában állapítjuk meg az adó összegét, de ez variálódik erősen a szakmák szerint. Más lesz a kalapos és más a vaskereskedő adókulcsa. Igen sok esetben, a mikor a kereskedő által bevallott összeget keveseljük és magasabb forgalmi összeg után vetjük ki az adót, nem megfelelőek a bemutatott üzleti könyvek. Ha minden kereskedő és vállalkozás rendszeres könyvvezetést fog eszközölni, akkor természetesen mindenkinek a bevallását el fogja fogadni a bizottság.

latat, kidolgozottak és érdekesek voltak. Végül Mrs. Scheba leánya mutatott be két táncot, amelyek inkább előadójuk temperamentumával, mint a mozdulatok szépségével hatottak. Mrs. Scheba darabját angol, francia, német, olasz, román és magyar nyelven adta elő. Scheba asszony műtárgyainak előtt Justh Jánosné értékes sikert aratott, kedves bohózatát: a „Háromtól-négyig“ című darabot adták elő, amelynek tegnap este is sikere volt.

• A színház műsora. Csütörtök: A miniszter előszobájában. — Ezt követőleg Mrs. Scheba átváltozó-művésznő fellépte. Péntek: Amor, a pénzügynök. Szombat: Bob herceg. Vasárnap este: Bob herceg.

• R. Horváth Mici bucsuja. Horváth Micinek, a primadonnának bucsufellépte elűt a többi sablonos bucsutól, amely a színészek világában nem tartozik a rendkívüli jelenségek közé. Ez a bucsu most egy művész-asszony távozását jelenti, akinek neve egy volt a sikerrel és akinek sikerei tették nevét ismertté Aradon. Az évek során át, amely alatt R. Horváth Mici az aradi színház primadonnája volt, minden darab, amelyben ő fellépett, a siker jegyében folyt le és darabokat, amelyek más-helyen kudarcra kerültek le a műsorról, itt az ő művészete segítette diadalra. Nemesak mint koloratúrekesnő, hanem mint prózai szí-

nésznő is jelentős sikereket ért el: a közönségnek azonban mindegy volt a darab, amiben fellépett, a darabot ő tette vonzóvá és az ő tiszteletére teltek meg a páholyok és a földszinti zsölyék, az ő ellenállhatatlan bájoságának tapsolt az erkély és ujongtak a karzaton. Horváth Mici hétfőn mond végleg bucsut az aradi közönségnek és bucsudarabjával a „Csárdáskirálynő“-t választotta, amelynek címszerepe egyike a kiváló tehetségű művészasszony legjobb alakításainak.

• Mrs. Sheba, a kiváló átváltozó művésznő, akinek leánya is fellépműsor keretén belül és kiváló tánc-készséggel lejt el néhány klasszikus táncszámot, csütörtökön este bucsuzik az aradi közönségtől. Ez alkalommal műsorát teljesen új számokból állította össze. Sheba asszony fellépését megelőzőleg a „Miniszter előszobájában“ című pompás vígjáték kerül színre a főszerepben Kallós Józseffel.

• Kacagató fordulatokban gazdag az Aradon rég nem látott francia bohózat: Amor a pénzügynök. A darabnak minden egyes jelenete ötletes és színporkázóan szellemes, a helyzetbonvodalmakat szakavatott kézzel használták ki a darab szerzői. A pénteki előadáson a szellemes pikantériának kedvelői megtalálják mindazt a jókedvet, ötletet és naivzanságot, amelyet csak nyújthatnak a szellemességtől színporkázó francia bohózatok.

• Régen hallott csodaszén melódiák kusznak ki a zenekarból és „Bob herceg“ annyi év után ismét hódolva emeli meg fővegét az aradi közönség előtt. A Bob herceget az aradi szintársulat kiváló szübbrettje, Balogh Böske játssa, akinek művészete sok kedves vonással ruházta fel a szombati és vasárnapi előadások Bob herceget.

Holttest a városligetben.

(Öngyilkosság, vagy bűntény?)

Tegnap Éjszaka Bán Sándor aradi rendőrkapitány ellenőrző körutját végezte a ligetben. Egy padon egy sötét alakot látott ülni. A rendőrkapitány megszólította, de miután ez nem válaszolt, megfogta a karját. Az alak erre lezuhant a padról és elterült a földön. A villanylámpa fényénél látta a rendőrkapitány, hogy a padról egy fiatalember holtteste esett le. Halántékán friss seb vérzett. Azonnal értesítette dr. Pascutiu Sever hatósági orvost, aki megállapította, hogy kétórával ezelőtt a fiatalember öngyilkosságot követett el. Egy régi revolver feküdt mellette a földön, amelyből egy golyó hiányzott. A golyó balhalántékán hatolt be és keresztül furta a koponyáját. A holttest zsebeit kikutatták. Egy Göröncsér László névre kiállított személyazonossági igazolványt és egy bizonyítványt talált, amely azt igazolta, hogy Göröncsér Lászlót az árvaházban nevelték. Ezekon kívül semmiféle irás nem volt róla, amelyből az öngyilkosság okára lehetett volna következtetni. — Holttestét az alsótemető halottas házába szállították. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy nem bűntény áldozata-e a szerencsétlen ember?

Hogy áll a leu?

Július 4-én fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.83 svájci frankot,
8.33 francia frankot,
16.66 szokolt,
4.200 külföldi magyar koronát,
5.550 tényleges magyar koronát,
7.000 belföldi magyar koronát,
71.400 német márkát,
35.000 osztrák koronát.

Párisban 8.45 frankot

Budapestien 4250 — 4650 koronát

Bécsben 36'700 osztrák koronát

Berlinben 87'500 márkát

Belgrádban 46' — dinárt.

A göteborgi küzdelem.

(A magasugrás magyar világbanoka.)

Göteborgból táviratozzák: Hétfőn a szakadó esőben folytatták a versenyeket. Délutánra elállt az eső, de így is felázott talajon tartották meg a 100 méteres síkfutás döntőjét és a magasugrást. A 100 méteres síkfutásban 1. Houben (Németország) 11 mp., 2. Gerő (Magyarország) 11.1 mp., 3. Carr (Ausztrália), 4. Imbach (Svájc), 5. Friedrich (Németország), 6. Broos (Hollandia). A legjobban Carr startolt, de Gerő került az élre és 50 méterig megtartotta a vezetést, a finisben Houben előre tört és minimális különbséggel győzött. A magasugrásban 1. Gáspár (Magyarország) 183 cm. A többi versenyző 180 centiméterrel kiesett. A 10.000 méteres síkfutásban 1. Rastas (Finnország) 32 perc, 2. Sipilä (Finnország), 3. Backmann (Svédország), 4. Bedarff (Németország). Király és Kultsár (Magyarország) helyezetlenek. A sulydobásban 1. Jansson (Svédország) 13 m. 98 cm., 2. Nielsson (Svédország) 13 m. 80 cm., 3. Tammar (Finnország) 13 m. 69 cm. Csejthey és Eördögh (Magyarország) helyezetlenek. — A négyszer 100 méteres síkfutás előfutámban 1. Németország 42.5 mp. Kitűnő idő. 2. Ausztria.

Göteborgból táviratozzák: Ma tartották az olimpiai versenyek harmadik napját. A diszkoszvetésben 1. Niityma (Finnország) 44 m. 95 cm., 2. Steinbrenner (német) 42 m. 17 cm., 3. Erickson (svéd) 42 m., 4. Csejthey (magyar) 40 m. 41 cm. A hármasugrásban 1. Tuulos (finn) 15 m. 39 cm. A 400 méteres síkfutásban 1. Willen (finn) 49 mp. Kurunczy (magyar) csak a negyedik lett 50.3 mp. alatt. A négyszer 100 méteres stafétafutásban 1. Finnország 42.6 mp., 2. Svédország, 3. Norvégia. A győztes német csapatot szabálytalan váltás miatt diszkvalifikálták. A 200 méteres síkfutás előfutámban a győztesek Krüger, Friedrich és Louben németek lettek. Kurunczy kiesett.

Kopenhágából táviratozzák: Az olimpiára utazó magyar uszók a magdeburgi verseny után Kopenhágában állottak starthoz. A 100 méteres gyorsúszásban 1. Turnovszky (Magyarország), 2. Gáborffy (Magyarország.) Oldalúszásban 1. Ke-

nyery (Magyarország.) Hátúszásban 1. Bartha (Magyarország.) A négyszer 50 méteres stafétában 1. Ma-

Százak élete lelketlen emberek kezén.

(Eltették a vintilancai vasúti katasztrófa áldozatait. Mosoi közlekedésügyi miniszter nyilatkozata. Teljes kártérítés.)

Bucurestből táviratozzák: A vintilancai állomáson történt katasztrófáról kiadott hivatalos jelentés közli, hogy a halottak száma 76, a sebesültek pedig 105. Ezzel szemben a fővárosi lapok azt állítják, hogy még számos halott fekszik a romok alatt. A minisztertanács ma foglalkozott a vintilancai vasúti szerencsétlenséggel. Franasovics belügyi államtitkár ismertette a borzalmas katasztrófát. Brătianu miniszterelnök és Mosoi közlekedésügyi miniszter ma meglátogatta a sebesülteket. Elhatározta a minisztertanács, hogy teljes kártérítést nyújt a szerencsétlenség alkalmával életüket veszített és megsebesült utasok hozzátartozóinak. Vintilanca készül a szomorú temetésre. Eddig már több mint ezer rokon és hozzátartozó érkezett a községbe. Leírhatatlanul megrázó jelenetek játszódnak le a halottak agnoszkálásánál.

Bucurestből táviratozzák: A vintilancai szerencsétlenség sebesülteinek közül ma huszonhárman a Collea-kórházban meghaltak. Brătianu miniszterelnök és Anghelescu miniszter ma meglátogatták a kórházat és a kormány segítségét helyezték kilátásba a sebesülteknek.

Ma délután temették el Káronai pompával a vintilancai vasúti szerencsétlenség áldozatait. A temetésen a kormány és a CFR. képviselői is részt vettek, akik koszorúkat helyeztek az áldozatok koporsóira. Minden egyes halottat külön koporsóba, de közös sírba temettek el. A temetésen a vidék papsága teljes számmal megjelent.

Bucurestből táviratozzák: A vasúti szerencsétlenség személyvonatának vezetőjét, Georgescu mozdonyvezetőt ma szabadlábra helyezték, mivel ártatlansága kiderült. Paun Jon váltókezelőnek eddig még semmi nyoma. Mosoi kereskedelemügyi miniszter tegnap nyilatkozott a szerencsétlenségről a sajtó képviselőinek.

— Megrendülve állók a szerencsétlenség előtt olyannyira, hogy jelen pillanatban nem tudom, mit mondjak. A közlekedésügyi miniszterium teljesen tanácstalanul áll a szerencsétlenséggel szemben. Ha egy hid meglazulása oka a szerencsétlenségnek, azonnal intézkedünk, hogy az összes hidakat szigorúan felülvizsgálják és megjavítják. Ha a talpfák korhadása, vagy más alapépítmenyi hibákból kifolyólag történik a szerencsétlenség, azonnal elrendeljük az összes talpfák kicserélését. Nagyon könnyű a közlekedésügyi minisztert és a C. F. R. vezérigazgatót okolni a szerencsétlenségért, de vajon akkor, amikor a szerencsétlenséget forgalmi tiszták és váltókezelők büns mulasztása okozza, felelősség terheli-e, nem tudom?

— Lelketlen emberek kezébe került százak élete. Nagy súlyt fektet a közlekedésügyi miniszterium a személyzet erkölcsi nevelésére és a régi fegyelem visszaállítására. Állandó tanfolyamokat létesítünk a személyzet képzésére és továbbnevelésére. Nagy-

gyarország, 2. Jugoszlávia. A vizi-polómérkőzést Magyarország csapata nyerte meg 12:1 arányban.

számu új mozdonyokat vásároltunk, a régiakat pedig kijavítottuk. A közönség óhajára és kényelmére szaporítottuk a személyvonat-járatokat, a közgazdasági érdekek figyelembevételével pedig növeltük a tehervonatok számát. És mikor már minden rendben van, egy szörnyű meglepetés ér bennünket egy rettenetes katasztrófa képében, mely sajnos számos emberéletet követelt. Bennünket felelősség nem terhel, mert mindent megtettünk a szerencsétlenségek elhárítására. Természetesen a vintilancai szerencsétlenség áldozatait a CFR. kártalanítani fogja. Ehhez szó sem férhet. Már régebben ajánlottam a pénzügyminiszteriumnak, hogy az utasok élet- és baleset elleni biztosításra vonatkozólag állapodjék meg egy biztosító intézettel. Ez most már elsőrendű kérdés, mert a kártérítési összegek súlyos terhet ként szerepelnek az állam költségvetésében. (Rador.)

Bucurestből táviratozzák: A Dimineata a következőképpen írja le azt a jelenetet, mikor a mentővonat beérkezett a bucuresti északi pályaudvarra:

Borzalmas jelenetek játszódnak le. A többi vonat utasai sirva-zokogva nézik a szörnyen megsebesülteket. Kétségbeesett kiáltások töltik meg a levegőt. Itt szülők keresik gyermekeiket, amott gyermekek sirva kiáltanak szüleik után. Majd olyanok kerülnek elő, akik még reszketnek a rémülettől. A vizionlátás megrendítő. A jelenlevők sírnak és egyszerre örülnek, ha megmenekült ismerőseikkel találkoznak. Egy ur egész testében remeg és nem képes elolvasni fia levelét, aki értesíti, hogy megmenekült. Egy kétségbeesett ember örülten kiált a hordágyak között reggel utrakelt fia után. Senki sem válszol, borzalom tölti el minden jelenlevő ember lelkét.

Kezdődik a sérültek elszállítása. Az összesereglettek előtt elvonnul a gyorsos menet a kéz- és láb nélküli sebesültekkel vagy más-ként megcsontítottakkal. Őlben szállítják őket, szemük lecsúszva vagy azért nyitják ki, hogy esengve kérjék, hogy vessenek véget kínjaiknak. Majd kiérnek az utcára a kórház felé, ahol óriási tömeg levett kálappal zokogva nézi a szörnyen megsebesült, megcsontított utasokat.

Olyan az egész menet, mintha valami borzalmasan öldöklő harc-térről hoznák a sebesülteket. A legsötétebb gondolatok járják át az emberek agyát és mindenki átközödvá gondol a haláltfhozó buzzei utra.

Röhm Vilmos. Két forradalom tüzeben, kapható: „KELET” hírlapjában.

— Neurastheniás embereknél, kiknek gyengeségét a hasi szervekben fölmerülő zavarok okozzák, a FERENC JÓZSEF keserűviz rendbelozza a gyomor és a belek működését s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

HIREK.

A Club-kávéházi merénylet.

(Toloncházba került Britániasok.)

Budapestről táviratozzák: A Club kávéház ellen intézett bombamerénylet ügyében a rendőrség széleskörű nyomozást indított, amely még mindig nem vezetett eredményre. Közé negyven előállítás történt, az előállítottak között vannak olyanok is, akik a Britannia-szállóban elkövetett atrocitások részesei. A legtöbbjüket szabadon bocsájtották. Őrizetben vannak azonban Rumbold Atilla, Schwicker Mihály, Körmeny Sándor, Stettner Antal, Illy László és Sesevich László foglalkozás nélküli rendezavarók, akik ellen büntető-eljárás nem indítható. Valamennyiüket átkísérték a toloncházba.

— Lupu a fuzióért. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk telefonálja: A temesi parasztpárt Kaskatényben nagyszabású agitációs népgyűlést tartott, melyen dr. Lupu is résztvett. A népgyűlésen beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy az állam érdekében szükségesnek tartja, hogy a nép egy nagy pártban csoportosuljon és ezért a parasztpártnak a nemzeti párttal fuzióra kell lépni. A népgyűlés határozati javaslatot hozott, melyben felkéri Maniu Gyulát és Vajda-Vojvod Sándort, hogy kövessenek el minden a fuzió létrehozása érdekében.

— Meghalt az olasz kamara elnöke. Rómából táviratozzák: Az olasz kamara elnöke, Pietrava ellen eddig ismeretlen tettesek merényletet követtek el. A kamara elnöke ma sérüléseibe belehalt.

— A Kovács-banda merényletéről. Ferdinánd király ellen. Budapestről táviratozzák: A királyi ügyészség a Kovács testvérek ügyében lefartóztatott tizenhét egyén ellen beadta a vádiratát. A vádirat egyik része azt mondja, hogy az összeesküvők azt tervezték, hogy repülőgépről bombát dobnak le Ferdinánd román király gyulafehérvári koronázásakor. Ezért 10—12 kézigranátot gyűjtöttek össze, azonban idejében nem tudtak beszerezni repülőgépet.

— Temesvárott is megdrágult a kenyér. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk telefonon jelenti: A kenyér- és lisztárakat a hatóság hirtelen ismét felemelte. A péksüteményeket 75 baniról egy leire, a kenyér árát 8.50-re és a fehér lisztét 10 leire. A villamos jegyek árát ismét emelte a tanács a villamos jegyek árát. A városi tejszarnokban a tej árát is emelték, de a szegényeknek a segélyt még ma 4-én sem fizették ki.

— Hol működnek az adóhívtóságok? Az aradi adóhívtóhívtóságok holnap, csütörtökön délelőtt a következő utcákban folytatják munkájukat: a II. a Parchie Profopopescu (Bethlen) utcában, a III. a Cosbuc (Wesselényi) utcában a 37. számtól fölfelé, a IV. a Brătianu (Weitzer János) utcában és az Alexandri (Salaetz) utcában visszamaradt tételeket, az V. az Oncu (Schweidel József) utcában, a VI. az Eminescu (Deák Ferenc) utcában a 28. számu Demian házban, a VII. a Pestelui (Hal) térien, a VIII. a Ghica Voda (Vadászkürt) utcában, a IX. a Doamna Balasa (Purgly Lajosné) utcában.

— Az Aradi Torna-Egyesület választmányi ülése holnap este 8 órakor a Városi kávéházban.

— Diana sóborszesz mindenki-nek nélkülözhetetlen

— Görögország és Lengyelország a kisanantban. Bucarestből jelentik: A kisanant július hó 20-án kezdődő sinai konferenciáján foglalkoznak Görögországnak és Lengyelországnak a kisanantba való belépésének kérdésével.

— Eljegyzés. Eckert Anny és Soltesz Tibor jegyesek. (Minden külön írtetés helyett.)

— Egyházi hangverseny. B. Leurin, a beszarábiai Novoszelic város főkantora vasárnap, július 8-án délután 6 órakor nagy hangversenyt rendez az aradi neolog zsidóiskolában. A programon 25 énekszám szerepel.

— Halálozás. Doka Miklós, az Andrást Károly és Fiai cég tisztviselője és neje Rattkay Anna mély fájdalommal tudatják, hogy Margit leányuk, első éves egyetemi hallgató 18 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Temetése holnap délután fél 7 órakor lesz a felső temető halottas házából.

— Nagy lopás a textilgyárban. Az aradi textilgyár igazgatósága feljelentést tett a rendőrségen, hogy a gyárból nagymennyiségű árut loptak el. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a lopást munkások követték el. A gyanúsítottaknál házkutatást tartottak és több lopott holmit találtak. Valószínűnek tartják, hogy a tolvajok az áruk nagy részét már értékesítették. A rendőrség eddig öt munkásleányt tartóztatott le. A nyomozás tovább folyik.

— Ellopják tízmilliót érő rádiumot. Budapestről táviratozzák: A Szent János kórházban ma elűnt egy tubus rádium, amelynek értéke tíz millió korona. A nyomozás megállapította, hogy egy beteg torokrákos sebhielvére két ebonit-tubusban rádiumot helyeztek el. Amikor a kötést levették a sebről, az egyik tubust nem találták. A beteg semmire sem emlékszik. A rendőrség most keresi a rádiumtolvajt.

— Nyilvános köszönet. Az aradi anya- és gyermekvédő Szövetség nevében hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik közreműködésükkel, adományaikkal és támogatásukkal a gyermeknapok anyagi és erkölcsi sikerét biztosítani szivesek voltak. Fogadják elsősorban leghálásabb köszönetünket a lelkes hölgyek, akik két napon át fáradhatatlan buzgalommal dolgoztak a siker érdekében. Dr. Robu Jánosné, Laczay Endréné, báró Neuman Alirédné, Rácz Józsefné, özv. dr. Traytler Andorné, Kohlmann Arminné, Winternitz Jenőné, Bauer Gyuláné és Kiss Lajosné urnák köré csoportosult hölgyek önzetlen munkálkodása képezi az elért eredmény alapját. Fo-

gadják végül leghálásabb köszönetünket mindazokt akik áldozatkészségükkel, pénz és természetbeni adományaikkal, támogatásukkal lehetővé tették gyermekéleteket mentő munkánk folytatását. A lapokban a zárlat előtt közölt eredményekkel szemben egyben közöljük a gyűjtések hivatalosan megállapított eredményét: Rácz Józsefné 8437 lejt, báró Neuman Alirédné 7445 lejt, Kohlmann Arminné és özv. dr. Traytler Andorné 6135 lejt, Winternitz Jenőné 10190 lejt, Bauer Gyuláné és Dörner Jánosné 10463 lejt, Laczay Endréné 1993 lejt gyűjtöttek. Vársárhelyi Janka elnöknő, dr. Lukács Jenő ügyvezető igazgató.

— Halálos végű karambol az express-vonattal. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk telefonálja: A Bucaresti felől Timisoarára érkező Orient-express Rékás község mellett elütött egy parasztszekere. A szekérben ülő Luca Traián 16 éves fiú és Zsuku György halálos sérüléseket szenvedtek. Luca lábtörést, Zsuku pedig koponyarepedést szenvedett. A sérülteket beszállították a timisoarai kórházba, ahol Zsuku néhány órai szenvedés után meghalt. Luca Traián haldoklik.

— Fogva maradnak Kopinits bűntársai. Budapestről táviratozzák: A törvényszék vádpancáca helyben hagyta a vizsgálóbíró ama döntését, amely elrendeli Kopinits Jenő sikkasztó bűntársainak fogvatartását. — Öngyilkos hitközségi főtitkár. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Szécsi Alajos, az izraelita hitközség főtitkára, 60 éves öreg ember ma reggel a Jókai Mór-utca 3. szám alatt levő lakásán egy késsel elvágta a nyakát. Az életunt köztiszteletben álló öreg urat a kórházba szállították.

— Diana vadásztársaság tagjai felkértek, hogy a folyó évre járó tagsági díjat f. hó 5-én és 6-án d. u. 4-6-ig Demetru Crisan titkárhoz Str. Luther I. beszolgáltató sziveskedjenek. Ugyancsak az összes fegyvertartási engedélyekre felvilágosítást a fenti cím nyújt.

— Sikkasztó postakezelő. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk telefonon jelenti: A III. kerületi postahivatal kezelőnöje számos visszaélést követett el. A Gyár város kereskedői naponta igen sok ajánlott levelet adtak fel külföldre, melyeket Milos Mariora kezelőnök vett át, hamis elismervényt adott róluk, a leveleket azonban nem továbbította, hanem a levélportót elsikkasztotta. A sok reklamáció után megindult a nyomozás, mely megállapította a kezelőnök bűnösségét. A kihallgatás alkalmával az el nem küldött levelek nagy részét megtalálták. Rugescu

postafőnök a sikkasztó hivatalnoktól állásától felfüggesztette.

— Leégett muzeum. Kölnből táviratozzák: Ma délután abban a történelmi nevezetességű városi épületben, amelynek keleti része a természetrajz muzeumot foglalja magában, eddig ismeretlen okból nagy tűz ütött ki. A tűzoltóság csak sikerült a tüzet annyira lokalizálni, hogy az épület földszinti részének megmentését remélik. A muzeum legnagyobb része elpusztult. A kár óriási.

— Tizenegyzéves automobil — dollárral tele. Newyorkból jelentik: Föltűnő látványosság volt a minap Newyork városának a „Bovary Saving Bank” költözése. A bank ugyanis új palotát építtetett és pénzkészletét tizenegyzéves automobilon szállította az új helyiségbe. A páncélos automobilokat katonai fedezet kísérte, még pedig géppuskával. Azonkívül mindegyik automobil után külön autón rendőrök vettek részt a menetben kövésre készen tartott revolverrel. A nagy fölkesztődés megtette hatását s a költözködés minden zavaró incidens nélkül, de annál nagyobb feltűnéssel ment végbe. Ami szintén egyik célja volt a bank igazgatóságának.

*Haman Libbetit Babylonian,
Mandora cipen Sandja!*

Közgazdaság.

A szokol emelkedése Zürichben (A Ganz-Danubius két és fél millióval emelkedett.)

A mai zürichi zárlat szennázós meglepetésekkel szolgált a pénzügyi köröknek. A lira, amelyet a tegnapi zárlatban 24.80-as áron jegyeztek, a mai nyitásban 27.90-re ugrott, a zárlatban pedig 25-re esett vissza. A dollár értéke újból emelkedett. A nyitásban 574-el, zárlatban pedig 576.75-ös áron jegyeztek. A szokolnak a nyitásban 17.2250 volt az árfolyama, a zárlatban ismét emelkedett és 17.3750 volt a kurzusa. A leut a nyitásban és a zárlatban 2.85-ös áron jegyezték. Az osztrák korona kis mértékben javult 0.0081.50-re. A magyar Devizaközpont a leut ma 42.50—46.50 értékekkel jegyezte. Az értéktőzsdén egyes részvények nyitástól-zárlatig óriási mértékben emelkedtek. A Ganz-Danubius két és félmillió koronával emelkedett. Nyitásban négy millió 600.000 korona volt az árfolyama, zárlatban 7.150.000-re ugrott. Párisban száz leierért 8.45 frankot fizettek.

Aradi valutaárak. (Július 4.) Francia frank 12.50, svájci frank 35.50, dollár 208, dinár 2, szokol 6, márka 0.0021, lira 8.70, angol font 900, magyar korona 0.01.80, osztrák korona 0.0030. — Kifizetések: Budapest belföldi 70, külföldi 42, Bécs 350, Berlin 0.0014, Prága 6.06, Zürich 35.25, Milano 8.80, Páris 12, London 925, Newyork 204, Belgrád 2.15.

Temesvári valutaárak. (Június 4.) Berlin 0.0013, Newyork 202, dollár 205, London 925, angol font 910, Páris 12.10, francia frank 13, Zürich 35.40, Milano 9.25, lira 8.65, Prága 6.10, szokol 5.90, Belgrád külföldi 2.20, belföldi 2.10, dinár 2, Budapest belföldi 70, külföldi 48, Bécs 350.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Július 4.) Kifizetések: Páris 11.90, Berlin 0.0013, London 914, New-

York 199, Milano 8.70, Zürich 35.35, Bécs 0.0028.25, Prága 6.02, Budapest 0.02.40. — Valuták: Napoleon 710, márka 0.0017, léva 1.70, török lira 1.20, angol font 950, francia frank 12.55, svájci frank 35.50, lira 8.90, drachma 4.70, dinár 2.10, dollár 205, lengyel márka 0.0022, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.01.80, szokol 5.90.

Zürichi nyitás. (Július 4.) Berlin 0.0034.50, Newyork 574, London 2618, Páris 34, Milano 27.90, Prága 17.2250, Budapest 0.06.50, Belgrád 6.20, Bucuresti 2.85, Varsó 0.0045, Bécs 0.00811250.

Zürichi zárlat. (Július 4.) Berlin 0.0034.25, Amsterdam 224.50, Newyork 4576.75, London 2628, Páris 34.30, Milano 25, Prága 17.3750, Budapest 0.06.50, Belgrád 6.20, Bucuresti 2.85, Bécs 0.0045, bélyegzett 0.0081.50.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (Július 4.) Napoleon 29600, Amsterdam 3320—3440, Belgrád 92—96, Berlin 0.5.30—6.10, márka 0.5.80—6.60, Bucuresti 42—46, lei 42.50—46.50, London 38750—39950, angol font 38770—39770, Milano 368—388, Newyork 8.495—8.795, Páris 503—523, francia frank 508—528, Prága 255—267, Varsó 0.6.60—7.40, Bécs 0.12—13, Zürich 1480—1540.

Bécsi hivatalos zárlat. (Június 4.) Prága 2135, Belgrád 7.55, Budapest 7.80, Milano 3060, Bucuresti 350, London 322700, Newyork 71060, Páris 4180, Zürich 12200, Berlin 0.40.

Budapesti értéktőzsde nyitás. (Július 4.) Salgó 265000, Rima 73000, Államvasút 225000, Kőszén 860000, Cukor 975000, Olajnar 65000, Ganz-Danubius 4.600.000.

Budapesti értéktőzsde zárlat. (Július 4.) Magyar Hitel 193000, Osztrák Hitel 76000, Salgó 272000, Rima 73500, Déli vasút 49000, Államvasút 248000, Koló 305000, Atlantika 40000, Ganz-Danubius 7.150.000, Kőszén 860000, Papír 21000, Szlavonia 40500, Földhitelbank 158000, Viktoria 94000, Kereskedelmi hitel 38000, Kereskedelmi bank 450000, Urikány 430000, Láng 79000, Lipták 15000, Schlick 55000, Beocsini 175000, Zabolai 96500, Baróti 7800, Cukor 1.050.000, Klotild 54000, Temesi szesz 30000, Hungária mirtágya 170000, Olaj bank 18500, Angol-Magyar bank 33000.

— A budapesti drágulási hivatal. Budapestről táviratozzák: A Közgazdasági Figyelő megállapítja, hogy júniusban a megelőlt Magyarországon 50.2 százalékkal drágult. Az élelmiszerek 3 százalékkal, a ruházati cikkek 20.6 százalékkal vannak a békeparitás felett. Az értékpapírok ára júniusban 157.7 százalékkal emelkedett, a bankpapiroknál a legjelentékenyebb árfolyamemelkedés 397.8 százalékos. Az árutőzsdén az emelkedés 110.1 százalékos. Legkevésbé drágult a búza, amelynek ára 64.1 százalékkal emelkedett.

— Németországban tilos a határidőzlet. Berlinből táviratozzák: Ebert birodalmi elnök sükségrendeletét bocsájtott ki, amelyben az értéktőzsdén eltiltja a határidőzleteket. A tilalmat a kormány az áruüzletekre is kiterjesztette. Ezután dollárátutalásokat is csak hivatalos jegyzés alapján lehet lebonyolítani. A kormány jogosult ezt az intézkedést más értekről szóló kölcsönökre, így rozszén és kávikölcsönre is kiterjeszteni.

1974

BERSON

GUMMI SAROK
ÉS GUMMITALP
a legjobb anyagból
MINŐSÉGI MARKA

Radio Hírdetési Iroda
2887/a. sz.

Mozi.

* Még csak csütörtökön kerül színre az Urániában a Sárga sátn, ez az idegeket, érdeklődést és figyelmet nagyszerűen felcsigázó, fordulataiban és meseszövésében szinte egyedülállóan izgalmas filmdráma, amelyben egy szerelemrevágó kis japán ördög kegyetlen harcát hozza elénk. A kitűnő dráma főszerepeit Carola Toelle, Heinrich Srieda és R. A. Römer játsszák.

* Treville ur testőrei, Dumas Sándor nagy hírű regénye filmen; a főszerepekben a párisi Comedie Française legkiválóbb művészei. Bemutató előadás vasárnap az Apollóban.

* A fáradt halál címmel a mozi-közönség által már nagyszerűen méltányolt, mindenütt kiváló sikereket aratott gyönyörű népballadát mutat be csütörtökön s az azt követő napokon az Apolló. Egy szerelmes leánynak csodálatosan megkapó harca mutatja be a kép a Halállal, aki szerelmesét magával vitte, de hasztalan minden küzdés: a földön nem, csak a mennyek országában találkozik egymással a két szerelmes szív. A megrázóan nagyszerű film csodás hatását még jobban fokozza az, hogy a Halált Bernhard Goetzke személyesíti meg, az a kiváló filmszínész, aki a Híndu siremlék fantasztikus drámában Yoggi, az indus fakir szerepét játszotta. A fáradt halál három napig marad műsor az Apollóban.

Szerkesztői üzenet.

B. B. Felsőrs (Zalamegye.) Egyelőre július 26. a repatriálás határideje, de valószínű, hogy ezt a terminust meg fogják hosszabbítani. Butorait repatriálási úton az aradi repatriáló hivatal közbenjöttével vámmentesen szállíthatja át a határon, azonban az okmányok illetékeként és vizumdíj fejében 430 leit kell fizetnie és a szállítási költségeket is Önnek kell fedeznie. Lőkősházáig a 430 lei illetékekkel együtt körülbelül 1200 leibe fog kerülni egy vagon butor elvitele. Magyarországi illetőségi bizonyítványa alapján a budapesti Menekültügyi Hivaltól beköltözési engedélyt kell kérnie, mert csak ennek a formalitásnak az alapján engedik meg a butorok repatriálási úton való elszállítását. Vagont is a repatriáló hivatal után fog kapni.

Kiadóhivatali üzenet.

Adomány elszámolás. Az Aradi Közlöny kiadóhivatala a tűzvész által sújtott radnai zárda javára további 950 leit, özv. Schick Jánosné és árvái javára befolyt 260 leit a mai napon az Aradi Polgári Takarékpénztárba befizette. Eddigi összes gyűjtés a június 8. feltüntetett 3740, illetve 1505 leiel együtt a zárda javára 4690 leit, özv. Schick Jánosné részére 1755 leit.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF

felel.

Cenzurat,

MAN NICHIN.

I-13675

Egyszerűsége fogakot
fogóvém
szájvám által

ELIDA
ELIDA

Képvisele: **BARTHMES VIKTOR** ügynöksége által. Telefon 208. és 716.

Legtöbbet fizetek briliáns-, arany- és ezüst tárgyakért!

WALDMANN, Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) 14. sz.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtetetlen halottunk

Dr. Deák Sándor
aradi ügyvéd

temetésén résztvettek, ravatalára oly sok virágot helyeztek el és részvétükkel mélységes gyászunkban és bánatunkban fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezután halás köszönetünket.

Dr. Deák Sándorné és fiaokéja.

3777

Eladó iparvállalat

Modern, új, német gépekkel berendezett nagyjavító iparvállalat eladó. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 13286

120 vagon tüzifa

wagontételenként eladó.

Cím:

ECCA hirdetőben Str. Eminescu. 13954

Arcod bőre hogyha

Nagyon zsíros

Kaiser-Borax

Jó hatása biztos.

Hölgyeknek mindennapi használatra. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zsíros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehet finomságu harmattal volna bevonva. (Mitesserek) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb araszépitő. — Készíti:

Dr. Földes és Hehs Margiternye gyára
Budapest, I., Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 13865

Modern lakás

3 szobás mellékhelyiségekkel, leépítési díjjal keresztek. Lehetőleg a belvárosban. Közvetítők díjazatnak. 13169

Cím a „KELET” hírlap-irodában megtudható.

Kokszdara és rostált kemény kis koksz

wagontételekben nagyon olcsóért szállít

A. Ferenczi,
TIMISOARA Bonáz utca 14. 13162

4 és fél lóerős

gyorsjárati benzinmotor és fűrészasztal kerekre felszerelve, fűrészelt tuskók cséplőgépek részére eladók **HERCZEGNÉL**, Strada Mărășești (Kossuth-utca) 65. 13286

Eladó!

Belvárosban Strada Veronica Miola (Szarvas-u) 4. sz. ház lakással, beépítésre alkalmas nagy telekkel. Szántóföld: Nyomásköz dűlőben 3 kat. hold. Bigots dűlőben 3 hold. Méhes teljes (—) felszereléssel, 65 család méh. (—)

Bővebbet:

özv. **Illics Simonné,**
Piata Pestelui 19. (Haltér.)
Ugyanott 3733
antik butorok eladók.

**Benzin
Petroleum és
Olajak**

Állandóan kaphatók

VULCU

petroleum telepén

Ugyanott egy önállóan dolgozó kádár segéd felvétetik.

Állandó nagy raktár

tordai befűttes, uborkásüveg-ből, préselt és csiszolt áruból nagyban és kicsinyben. Karlsbad iporcellán edény, valódi bőr és diszmuáru, villanycsillárok, alpaca evőeszközök és modern képkeretezés legolcsóbban beszerezhető.

Fischer Mór

Arad, Neuman-palota.

Keményfa, cseresznye, tölgy, kőris, dió és hárs kapható kicsinyben és nagyban

Schnur János

fakereskedőnél, Boksánbánya.

Gyógyszerész

nem okleveles, hosszabb ideig maradó munkatársat keresek román nyelv tudással, ajánkozást fizetési igény megjelölésével és minősítvényekkel kérek

Hollcska Dezső gyógyszerész

lneu (Boros-Jenő) Aradmegye.) 3711

**Perfect német
gép és gyorsírónót**

felvesz

az Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár R.-T. 3754

Grenadin és delain ruha

újdonságok
leszállított ár-
ban kaphatók

JULIU PLESZ GYULA

cégnél, Arad, Str. Col. Piriol 3. (Vörösmarty-u.) a színház épü-
let hátsó bejáratával szemben. Minden vásárló egy
ajándékot kap. Külön mértékosztály. 13640

Apró hirdetések.

Levelezés.

ISMERETSÉGET KITERJESZT-
HETI, az „Aradi Közlöny” ezen ro-
vatja után.

„VIPLON” jellegre levél van a kiadóhí-
vatalban. 3774

„VÉGSŐ ELHATÁROZÁS”-nak levele
van a kiadóhivatalban. 3776

MELYIK gazdag urhölgy segítene ki né-
hány ezer leiel 25 éves tisztviselőt. Vá-
laszt „Sohasem bánja meg” jellegre ki-
adóhivatalba kérek. 3770

Alkalmazás.

ÁLLANDÓ ÁLLÁST KAP. ha
az „Aradi Közlöny” ezen rovatát
használja.

FIATAL ügyes mindenestől bejárónő azon-
nal felvétetik. Str. Consistoriului 12.
(Bathyány-u.) 23. I. em. jobb. 5000

TÖBB kézilány és tanulóleány fizetéssel
azonnal felvétetik dr. Reményiné és Dör-
nerné kalapszalójában. Str. Eminescu
(Deák Ferenc) 38—14. 13953

KÖZSÉGI JEGYZŐI IRODÁBA állandó
alkalmazást kaphat lehetőleg gyakorlat-
tal bíró nőtlen ember, illetve leány. Tel-
jes ellátással. lakás, fűtés, világítás és
700 lej havi fix. Cim a kiadóban. 3723

HÁZMESTERPÁR kerestetik, férfi ért-
sen a kocsisághoz is, az asszony eset-
leg a főzéshez. Ajánlatokat Kelet hírlap-
irodába. 13163

AZ UJARÁDI VILLAMOS MŰMÁLOM
azonnal belépésre irodái gyakornokot
keres. Románul és németül tudó előny-
ben. 3759

JOBB fiatal nő bejárónőnek ajánlkozik.
Cimeket a kiadóba kér. 3769

CSOMAGOLO LEANYOK felvétetnek
Gracia-laboratorium. — Román-tempiom
udvarán. 3763

FÉHÉRNEMŰ VARRÓLEANYOK MA-
GAS FIZETÉssel FELVÉTETNEK. —
CIM A KIADÓBAN. 3752

SZOBÁLEÁNYI állást keres szorgalmas
nő. Cime Wallinger hirdetőjében. 13286

Lakás.

EGY, vagy két butorozott szobát kéré-
sek július 15-ére belvárosban. Cimek
„Jól fizetek” jellegre Kelet hírlapirodába
kéretnek. 13162

NÉGY—ÖT szobás modern magánházat
keresünk megvételre elfoglalható lakás-
sal, lehetőleg a főter közelében, vagy
attól nem messze. Cim Kelet hírlapiroda.
13163

KÉTSZOBÁS konyhás lakást keresek.
Bér meg egyezés szerint. Bővebbet Ván-
dornál, Str. Metianu, 13163

Vétel és eladás.

VADONAT UJ 12 személyes üzemű ab-
rosz, új ágyhuzatok, sejmpaplanok,
butorok, képek, vaddisznóbőr, majolika
táca, futó szőnyeg, dísztárgyak stb. el-
adók. Str. Consistoriului 12. (Bathyány-
u. 23.) I. em. jobbra. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán
és kínai tárgyakat, antik butorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és szmirna-szőnyege-
ket, egész gyűjteményeket a legmag-
sabb árban vásárol a Salon Artistique
Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-
palota.) 11895

MÁGYAR-NÉMET és francia könyvek
csoport-eladása klárusitási árban! 10
kötetenként á 10, 20, 30, 50, 80 és 200
lej Kerpel Izsónál. 13627

Plombált, valódi szegedi
édesnemes, rózsá-
os mercantill

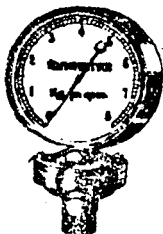
PAPRIKA

sükségletét minden-
kor a legelőnyöseb-
ben szerezheti be:

BODNÁR TESTVÉREK

szegedi paprika-impórt, romániai főlerakatában ARAD, Strada Mocioni
No. 4. (Orczy-utca) 1. szám. Eladás csak nagyban.

Régi hamis fogakat ZINNER ékszerész, Strada
és tört aranyat vesz Metianu (Forray-u.)

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:

Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia No. 1.

javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. Telefon 315.

Két waggon olcsó betongömbvas

(14—17 m/m. vastagságban) métermázsán-
ként is kapható. — Ugyanott acél-
görredőnyök (rollók) is eladók.

13958

Weisz Jenő lakatosmesternél, ARAD, Bulvardul
Regina Maria (Andrássy-tér) 9—22.

Szip, up,

Kristály keményítő,
keményítő puder,
Dextrin

állandóan raktáron

Colentina Művek R. T.

Képviselő: Dávid József.

Ciorogariu 15. (Vécsy-utca 7.)

3785

Kupferschmied

wird gesucht. Anträge an

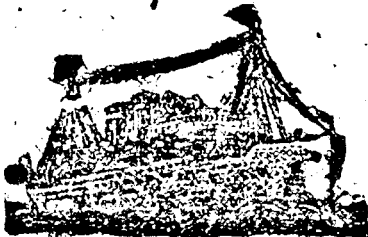
3784

Fabrica de Glucoză, București. Căsuța Poștală 181

Holland Királyi Lloyd

Főképviselet Ro-
mánia részére: CUNARD LINE S. A. R.

Legkényelmesebb
utazás és kifizető
élelmiszer minden
osztályon. Rend-
szeres forgalom
és összeköttetés
Romániával.

Közvetlen forgalom:
Amsterdamban át
Braziliába, Argen-
tiniába, Uruguay
és az összes Dél-
amerikai ál-
lamokba.

Földművesek kik Braziliába kivándorolnak,

pontos és díjmentes felvilágosítást kapnak, ugyanígy más utasok
az összes délamerikai utazási ügyekben. — Díjmentes
prospektust kívánatra készséggel küldünk. 2790

A Holland Királyi Lloyd fiókja:

CUNARD LINE S. A. R. Timișoara, III. Bulv. Carol
(Hunyadi-u.) 40. Telef. 20-09

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKIN-
TETTEL sürgősen keresünk antik buto-
rokat, perzsa szőnyegeket, festménye-
ket, műtárgyakat, régi őrök és porcelán
tárgyakat, japán vázakat és ezüst ötvös
munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk.
Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota.
13573

25 szilvaskád eladó, esetleg bérbeadó.
Baumann, Str. Josif Vulcan 6. 3548

TELJES bogár műhely felszerelés el-
adó. Bővebb felvilágosítás Szücs Sán-
dornál Majláth, u. p. Vinga. 3768

KÉT modern szobabutor, ebédli és háló
elköltözés végett eladó. Calea Saguna
(Varjassy Lajos-utca) 186. 3762

MINIMAX tüzelő készüléket megvé-
telre keres Garai butorüzlet. 3766

VADONATUJ textil és rövidáru beren-
dezés, tükrös pénztár, pultok, kidugó
tábla olesón eladók. Bővebbet „Dama”
Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. 13164

TIZENKETTŐS ezüst evőeszköz, női
ruha, jemper, antilop cipő eladó. Strada
Mocioni 37. ligetnél. 3773

GYÖNYÖRŰ világos, teljesen új háló-
szoba eladó. Piața Sf. Sava (Kelemen-
tér) 5. szám. 13910

PERZSAMINTAJU gyönyörű nagy
szmirna ebédli-szőnyeg eladó. Uranus-
iroda, főpostával szemben. 13910

ANGORA MACSKÁK, gyönyörűek, fal-
tiszták, eladók. Cim a kiadóban. 3775

KOMPLETT Kovácsműhely berendezés
eladó. Str. Coanda (Borona-utca) 7—22.
13285

Ingatlan.

STR. PIPOS (Gál Császár-utca) 18. sz.
két szobás csinos magánház villanyvilá-
gítással, kis szőlős kerttel, három hét
alatt beköltözhető, eladó. Ugyanott egy
complett ebédli is eladó. 3765

OLCSÓN eladnám 3 szobás, fürdőszo-
bás, nagy gyümölcsös kertés belváros-
ban levő házamat annak, ki nekem 2—3
szobás csere lakást ad. Cim Kelet hírlap-
iroda. 13164

Üzletek.

FÉNYES ÜZLETE LESZ. ha
hirdetését az „Aradi Közlöny” „Üz-
letek” rovatába feladja.

EGY modernül felszerelt cukorka és
csokoládé gyár egy detail fizetettel, egy
szobás lakással 45.000 leiert elutazás
miatt eladó, azonnal átvehető. Roth Jó-
zsef Soroksár, Pest mellett. 3743

JÓ! lövedelmező vállalat eladó, esetleg
ahhoz társ kerestetik. Ajánlatokat „Jö-
vedelmező” jellegre Kelet hírlapirodába.
13164

Különbéle.

EZERJÓFÓ gyomorelixir, pártatlan ha-
tású szer gyomor és bébántalmak ét-
vágytalanság, hányinger, felfuvartság,
emésztési zavaroknál. Dr. Földes György
szertár Aradon. 10831

NYOLCAS egyfogatu bérkocsis hajtó
igazolványa elveszett. Becsületes meg-
találó adja át a rendőrségen. 3767

DEPOSIT de PALARIU

a Központi szállóval szemben
lévő barakban.

Kalapek tisztítását, festését és for-
málását vállalom. Elisőrendű szak-
és munkaszóval rendelkezem.
Gyors és pontos kiszolgálás. 3772